

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill

Megjelenik minden vasárnap.

Telefon szám: 176.

NÉPJOG

Szerkesztőség:
Kaposvár, Irányi Dániel-
utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendők.

A kiadóhivatal
munkakörét *Hagelman*
Károly könyvkereskedő
vállalván magára, az előfize-
tések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások idő-
intézendők.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az ország jövője.

Kaposvár, november 7.

Magyarországnak gazdagabb, erősebb, boldogabb képe bontakozik ki az előtt, aki az elmúlt héten a költségvetés bizottsági tárgyalásait és az ezeken elhangzott miniszteri nyilatkozatokat figyelemmel kísérte. Nagyszabásu, minden térre kiható, szerves és céltudatos munkásságnak képét tárják elénk ezek a nyilatkozatok és eme munkásságnak közös a célja, egységes a vezető gondolata: Magyarország függetlenségének előkészítése, Magyarország gazdasági és szellemi életének erős alapokon való kifejezése.

Még csak pár évvel ezelőtt nem is álmodott mennyiségű milliókat fordít a kormány az iparfejlesztésre, a telepítésekre, a nemzeti termelés minden ágának szervezésére a népoktatásra, különösen pedig a gyakorlati irányu gazdasági oktatásra.

Az eredmények is, amelyekről az alig két esztendő s akció beszámolhat, szépek és biztatók.

Ezekből az eredményekből és az egész tevékenység szemléletéből

szinte előreláthatjuk, hogy milyen óriási változását tudná az előidézni Magyarország sorsának, — ha ez a komoly tevékenység egyre fokozódó mértékben csak tiz békés esztendőn keresztül is folytatódhatnék. Lehetetlen, hogy magyar ember, aki igazán kívánja ennek az országnak boldogulását, ne kérné arra a sorsot, hogy adja meg nekünk azt a tiz békés esztendőt, amelyre szükségünk van, hogy annyi évtized mulasztásait helyreállíthassuk és hogy ezt a gazdaságilag annyira elmaradott országot az egészséges gazdasági fejlődés útjára vezethessük.

Szegény, gyenge, elmaradott ország a legnagyobb erőfeszítéssel sem lehet képes függetlenségét kiküzdeni, gazdaságilag és szellemileg megerősödött országnak könnyű feladat az állami teljes függetlenség kivívása.

Minden új ipartelep, minden új kulturális, vagy gazdasági intézmény egy-egy újabb lépés a függetlenség felé közelebb visz minket a függetlenség kivívásához száz cifra ünnepi szónoklatnál.

Nem igaz, hogy a független-

ségi küzdelem szünetel, még kevésbe igaz, hogy lemondottunk róla, mert aki tiszta szemmel és elfogulatlanul néz végig a magyar közéleten és különösen a kormány munkáján, annak meg kell látnia, hogy igenis éppen most folyik teljes erővel és a körülmények által engedett minden eszköznek felhasználásával a tevékenység, a függetlenségi küzdelem. Ez a tetteknek, a munkának küzdelme, Magyarország gazdag, boldog és független jövőjéért. Ez a törekvés egyre izmosabb erővel halad előre, két év múlva az önálló bankot, kilenc év múlva az önálló vámterületet meg fogja teremteni, de egyúttal le fogja rakni a független állami élet szilárd és biztos alapját, a minden irányban kifejlődött erős és idegen segítségre nem szoruló magyar nemzeti gazdaságot.

A kormány programjának komolysága, vezetőinek arravalósága és eddigi eredményeinek biztató tanulsága győzzenek meg minden komoly és igaz magyar embert arról, hogy ha nehezebb is, ha ezer akadályal és bajjal küzdve

T A R T A L O M.

Szombat.

Irta: VERTESI GYULA.

Tíz óra felé járt már az idő. A munkásasszonyok nem győzték az uraikat haza varni, hát behúzódtak az utcáról a nagy bérház apró, piszkos vackaiba.

A munkás urak nem igen kegyeskedtek haza jönni. Kikaptak a heti bérüket s csak nem jöhettek addig haza, míg azt el nem itták.

S a büzös pálinkásboltokban nagy hangon mentegetik magukat a saját lelkiismeretük előtt.

— Egy heti keserves munka után csak megillet minket is egy kis pihenés! Mi sem vagyunk barmok, hogy az életet élvezet nélkül éljük végig. Amit ker-sünk azt el is mulathatjuk, ehhez jogunk van.

Berendy Jakab ur is azt mondja. Meg azt is írja a »Vörös szegfű«-ben. Hej, az a jó lap!

Felragyog a munkás szemé, amikor a lapról beszél:

— A mi lapunk! A mi igazunkat védil! Azt mondja, hogy a szegény se kutya, annak is van jussa mulatni.

A szegény munkásasszonyok persze másképen gondolkoznak, de hát az asszonyok nem értik a férfiak dolgát. Azok azt akarnak, hogy az emberek szombaton este is jöjjenek haza szép csendesesen! Mintha bizony olyan ostoba lenne valaki, hogy ezt az egy kedves estét is, amelyikre nem

virrad munkanap, csak úgy unalmasan odahaza töltse el panaszkodó asszonynepek között. Hogyis ne! Nekik az itltra szükségük van

— A szegény ember megbolondulna, ha néhanap le nem ihatná magát és nem lathatná rózsának ezt a piszkos, szürke világot.

Ezt is Berendy ur hirdeti a »Vörös szegfű«-ben.

— Igen, uraim — szónokol Berendy ur a korcsmában, ahol a szegény munkások a »vezér«-urat minden jóval traktálják — nekünk jogunk van most itt lenni, mert megdolgoztunk érte (a nyomorult soha életében nem dolgozott, mindig csak pumposlából s mások becsapásából élt), aki dolgozik, annak mulatni is szabad. Csak az vétkezik, aki munka nélkül mulat!

— Ígyunk, itt jó lenni! Nem látjuk legalább a sok siró, nyavalygó asszonyt, meg nyavalygás gyereket!

Hanem Pál Pista mégis ki igyekszik a korcsmából. Felébredt a lelkében valami jobb érzés. Eszébe jutott, hogy a felesége meg a gyermekei most talán eheznek, míg ő dorbézol, hát kifelé indul. Jó szándékkal indult ki. Hogy vesz majd kenyeret, turót, kolbászt és hazaviszi. Vett is és el is ment a holmival egész az utcájuk sarkáig. Hanem ott, amint egyszerre észébe jutott, hogy néhány pillanat múlva előtte fog állani egy kisirt szemű, ványadt arcú, beteges asszony, meg egy csomó nyafogó gyerek, — hát szépen visszafordult.

Ebből a nyomorúságból lehet még elég része, először elmegy a szeretőjéhez, akit

azzal biztat, hogy majd elveszi s aki azt hiszi, hogy neki nincs felesége.

Ugy is tett. A tenyeres-talpas szakácsné mellett aztán jobban telt az idő. Elmentek valami cigányos vendéglőbe s Pál Pista adta az urat; bankót is kapott a cigány, még pecsétetes borra is telt.

A szegény nyomorult feleség pedig ezalatt mesékkal traktálja a gyerekeit, hogy békén hagyják és ne kérjenek minduntalan enni, meg hogy ne féljenek a sötétben. De a gyerekek beleunnak a szomorú, unalmas mesékbe, amelyeket a szegény asszony érdektelenül s szinte értelmetlenül darál le nekik s megkérdezik az anyjukat:

— Hol a lámpa? Hol a kenyér? Félek! Éhes vagyok!

Még világosság csak kerül elő valahonnan. A rossz, büdös petroleum sercege szivarog keresztül a kanócfoszlányon s a lámpa letört szélü üvegét feketére festi be a görbén égő kanóc ide-oda ingó lángja.

A lámpa piszkos fénye, mint valami furcsa színhatású világítás terjed el. Lassan, lomhan terjed szét a sötététszürke tónus a piszkos, rozoga butorok között, mint ahogy szűk, szakadékos völgyekben a parákba tört nedves levegő.

A szoba sarában keskeny, piszkos faágyon ott fekszik két kis sorvány gyermek Vézna karjukkal átölelve tartják egymást. Ugy szeretnének aludni, de nem tudnak. Pedig ha elalhatnának, nem lennének éhesek. Milyen jó is lenne!

Egy darabig szótlanul fekszenek egymás mellett, várva türelmesen, hogy hatha

is, de a legjobb uton haladunk és a viszonyok által engedett legnagyobb erővel közeledünk a közös eszménykép: a független, fejlett és gazdag állami lét felé.

Ez biztasson mindnyájunkat összetartásra, a régi zászló alatt való szilárd kitartásra. Akik pedig akár rosszhiszeműleg önző céllal, akár jóhiszeműleg, de megtévesztve és félrevezetve minden áron zavart és felfordulást akarnak, azok gondolják meg, hogy a legjobb és leghelyesebb fejlődés menetét akasztják meg áldatlan munkájukkal s nem elősegítik, de hátráltatják, sőt megakasztják a függetlenség elérésének lassu, de biztos uton haladó törekvését.

Somogyvármegye közgyűlése.

Kaposvár, november 7.

Hétfőn tartotta meg Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága évnegyedes közgyűlését a vármegyeház dísztermében, ahol mintegy 300 megyebizottsági tag jelent meg.

Kapotsfy Jenő főispán délelőtt 9 órakor nyitotta meg a közgyűlést, amelynek tárgysorozata az alispáni jelentéssel kezdődött. Gróf Széchényi Ferenc és Ágoston József elhunyt megyebizottsági tagok emlékét az alispán indítványára jegyzőkönyvben örökítik meg.

A számonkérésük üléséről szóló jegyzőkönyvet, mely a hivatalok nagy tevékenységéről ad kimutatást, tudomásul vették.

Kapotsfy Jenő főispán bejelentette a közgyűlésnek, hogy a központi és járási hivatalokban tartott hivatalvizsgálatok alapján arról győződött meg, hogy a tisztviselők mindenütt a legnagyobb lelkiismeretességgel, pontossággal és odaadással felelnek meg kötelességüknek.

A közgyűlés elismeréssel és megelégedéssel vette tudomásul a tisztikar ambiciózus munkásságát.

Hentaller Lajos orsz. képviselő a jubileumi kereszt királyi kéziratának ellenjegyzése miatt beadott bizalmatlansági indítványát visszavonta s így az tárgytalan.

Andorka Elek dr. vármegyei tiszti főgyógyász indítványt tett törvényhatósági árvaház létesítésére.

A közgyűlés a nemes indítvány kivitel módzatának előkészítésére az alispán elnöke alatt bizottságot küldött ki.

A vármegyei telefonhálózat létesítése érdekében Auszterlitz Viktor megyebizottsági tag indítványt terjesztett a törvényhatósági bizottság elé, amely megbizta Kacs Kovács Lajos alispánt, hogy a tervek és a költségvetés előkészítésén dolgozzék és a februári közgyűlésnek tegyen jelentést.

A Marczaliban felállítani szándékolt új gyógyszerárt a vármegye nem véleményezte.

Déli egy órakor félbeszakították a közgyűlést.

Délután 3 órakor nyitotta meg a közgyűlést Kapotsfy Jenő főispán, akinek elég munkát adott a délutáni gyors egymásutánban hozott határozatok kihirdetése.

A jövő évi virilisévjegyzék sorrendjében a közgyűlés változtatott és a virilisek közé utolsó helyre Hochreiter Kornél drt felvette.

A vármegyei és gyámpénztári pénzkészlet elhelyezése a következőképpen történik: e helyeznek a somogyvármegyei, kaposvári és a kaposvári gazdasági tp, valamint a központi országos hitelszövetkezetben ezek alaptőkéjének 70 százalékáig terjedő összeget 4 és fél százalékkal, a somogyvármegyei takarékpénztárban az alaptőke 70 százalékáig 5 százalékkal, a marcali takarékpénztárban az alaptőke kétharmad részéig 4 és fél százalékkal, a csurgói takarékpénztárban az alaptőke feléig 4 és háromnegyed százalékkal, a nagyatádi takarékpénztárban pedig ez alaptőke feléig 4 és fél százalékkal.

A többi ajánlkozó pénztétel igénybevételét a vármegye az alispánra bizza. Az egyes takarékok alapszabályait a vármegye magára nézve kötelezőknek elfogadja, azonban a betétek felmondását illetőleg kiköti, hogy 10.000 koronáig terjedő összegnél nincs felmondás, 20.000 koronáig a felmondás 8 nap, 40.000 koronáig pedig 14 nap.

A balatontavi gőzhajózási részvénytársaságnak évi segélyét 3000 koronára emelte a vármegye bizonyos kikötések mellett.

Kaposvár pénzügyi és számviteli szabályzatát a vármegye jóváhagyta, valamint a városi villamostelep 1904., 1905., 1906. és 1907. évi számadásait is. Hozzájárult a vilamkezelési szabályrendelet módosításához.

A vármegyeház átalakítására szükséges összeget a gyámpénztárból veszik kölcsön.

Kaposvárnak azt a határozatát, amely a harmadik orvosi állásra és az egészségügyi kerületek beosztására vonatkozik, a vármegye jóváhagyta, csupán aziránt keresi meg a várost, hogy a városi orvosok lakóhelyét jelölje meg.

Igen sok községi felebbezés és számadás, valamint a segélykérvények egész csapatának elintézése után a törvényhatóság közgyűlése délután fél 5 órakor véget ért.

A jegyzők mozgalmá.

Kaposvár, november 7.

Nagyarányu, jelentős mozgalmat indít legközelebb a községi és körjegyzők országos egyesülete. A közigazgatás, valamint saját helyzetük megjavítása érdekében indítják meg az akciót, mely kiinduló pontját az egyesület ez évi közgyűlésének súlyos érdekű határozataiból vezeti majd le. Úszkay Balint, az országos jegyzői egyesület elnöke egy emlékirat tervezetét fogja a holnapi közgyűlés elé terjesztetni, mely körülményesen mutat rá a községi jegyző közigazgatás helyzetének, a fegyelmi eljárásnak és a nyugdíjügynek hézagaira és ezek rendezését, — továbbá a jegyzőképzés reformját és a községi ügyviteli szabályzat kibocsátását kéri a községi közigazgatás visszasságának orvoslására.

Ismerve ezen mozgalom indító okának becsületes motivumát, annyival inkább kívánunk foglalkozni e kérdéssel, mert ma-

eltudnak aludni. De sehogyse tudnak. Végre is a nagyobb fiu felül az ágyában:

— Nagyon éhes vagyok, anyám, azért nem tudok elaludni.

— Nem adhatok semmit! Majd hoz apátok!

— De mikor?

— Majd hazajön?

— Imádkozni fogok a jó istenkéhez, hogy jöjjön haza.

— Csak imádkozz!

Minek mondaná neki, hogy a jó Istennek nincs arra gondja, hogy egy részeg munkás szombat este hazajöjjön, csak had imádkozzék! Mig az ember imádkozik, addig legalább nem éhezik.

Az asszony leül az asztal mellé s amint ott ül, az urát várva, a fejét oly nehéznek érezi, hogy le kell hajtania. S ugy ül azután némán csendesen!

Olyan fiatalon megtört alak, aminővel tele vannak a nagyvárosok munkásnegyedei.

Járnak-kelnek ezek a szerencsétlenek, minden lépten-nyomon találkozunk velük s szomorú arcukkal, a sok sirástól piros, elgyöngült s fátalos tekintetű szemükkel minduntalan eszünkbe juttatják az élet igazi nagy nyomorúságait, ha tán pillanatra sziveskednénk róla megfeledkezni.

A falon függő, törött mutatóju óra egymásután veri el a tizet, tizenegyet, tizenkettőt. S az ura még sem jön!

A várakozás nagy ideje alatt sok keserves gondolat cikázott át a szegény asszony szomorú, kétségbeesett lelkén. Sok olyan, amit pedig jó lett volna már végkép elfeledni. Mint például azt a képet, mikor az édes apja, a szegény vén ember kérve

kérte, hogy ne menjen feleségül Pál Pistához, mert korhely is, kikapós is, kényes is, meg szeretőtartó is! Hogy esküdözött akkor Pista égre-földre, hogy megjavul, s ime mi lett belőle! Egy kis ideig, mig lent laktak a kis városban, boldogok is voltak, de azután, hogy fölköltöztek, minden a régi vágásba fordult vissza. Az ura azt hazudta, hogy csak a jobb munka kedvéért jött fel, de mások azt beszélték, hogy szeretője van itt...

— Ha igaz lenne? Oh, a gyalázatos gazember! De nem lehet igaz! Rafogás, pletyka!

Igyekszik a lelkét kiszabadítani a ráfonódó szörnyű gondolat sulya alól, hogy az ma szeretőjére költi a pénzét, mig ők idehaza étlen nyomorognak.

De hasztalan akar menekülni; a kínzó gondolat követi, mint az árnyék.

— Megcsal, megcsal! Talán most is!

A bágadt fényű szemből vésztojósóan csillan elő valami vad, szilaj tekintet s az asztalon fekvő kenyérvágó kést szinte öntudatlan mozdulattal veszi kezébe:

— Megölném, ha igaz lenne!

De hirtelen visszaereszti az asztalra a kést, amint belép tántorogva, részegen az ura.

Fellelegzik. Hal' Istennek, csak részegeskedett! Ez is bűn, de nem olyan nagy, mint a másik lett volna.

— Nem szégyenled magad Pista?

— Te, nekem ne kezdjél megint prédikálni, mert vissza megyek.

Leül az ágy szélére és vetkőződni kezd:

— Azért nem gyűhet haza az ember, mert így fogadják!

— Csak nem csókolhatunk neked kezét,

amiért hogy a korcsmában dőzsölsz, mig mi idehaza éhezünk.

A részeg ember keresgél a zsebében s végre az asztalra dobja az összekötött csomagot, melyben a még este vásárolt turo, kenyér meg a kolbász van.

— Nesztek! Faljatok! Hogy meg ne dögöljete éhen!

— Komisz ember vagy, Pista! Feddi az asszony szeliden.

— Azért mégis lehuzod a csizmámat, ha komisz vagyok is.

Az asszony engedelmesen lát neki, hogy lehuzza, mig a részeg férfi nagy kényelmesen végigdől az ágyon.

— Mégis ur az ur, pokolba is — morogja mámorosan, félálomban — ez aszongya, hogy komisz ember vagyok, de azért lehuzza a csizmámat, az a másik meg nem huzza le, de aszongya, hogy csókolni való, aranyos legény vagyok!

Bután vigyorog is hozzá s ugy folytatja.

— Bizony aszonta, osz' meg is csókol, nem csak mondta. Az nem olyan ám, mint te. Te mindig aszondod, hogy érzed rajtam a pálinkát, az meg sose érzí! Nem ám! Külömb fehércseléd az, mint te, hékám!

— Kiről beszélsz? Hol voltál? — kiált rá az asszony s gyöngye karjaival, melyekbe erőt kölcsönöz az indulat, felrázza az urát az ágyról:

— Ki az, aki külömb, mint én? Ki az a nyomorult, aki a szeretőd? Hol jártál? Kinél?

gunk is abban a véleményben vagyunk, hogy a közállapotok javulását egy jó közigazgatás megteremtése nagyban elősegítené.

A mai közigazgatás sokban elzárkózott a haladás elől. Az a bizonytalanság, amely minduntalan kénytelen igénybe venni a legvégső fórum döntését, — eléggé igazolja egy alapos, gyökeres reform szükségességét. Különösen a községi közigazgatás terén észlelhetni kézzelfoghatólag a jelenlegi helyzet tarthatatlanságát. Az a képtelen állapot, hogy a község törvényes feje ma is az a parasztbíró, aki sok esetben irni olvasni nem tud, — érthetővé teszi annak szükségét, hogy a községi törvény gyökeres átdolgozás alá vésessék.

Történt ugyan az utóbbi időben némi gondoskodás, hogy a jegyző kvalifikációjának emelése által a községnek legyen egy oly tisztviselője, aki azt a haladás és fejlődés iránti törekvéseiben támogassa, de ennek ily irányu működését nagyban megbenneíti egyfelől a tömérdek sok munka, amit az egyes hatóságok reá rónak — a legtöbb esetben segédmunkaerő megadása nélkül, másfelől pedig a hatáskör hiánya.

Szinte neveléses, hogy a képviselőtestületi gyűlésen — ahol a község autonóm jogköre jut érvényre — a községi bíró személyében — gyakran oly invidium előnköl és enunciat határozatokat, akiknek kortartott értelmiképesége egyáltalán nem alkalmas ennek — a közérdek szempontjából is — fontos ténykedésnek kellő súlyt kölcsönözni.

A jegyző, a ki a törvény belülszerinti értelmezésében csak másodsorban jön számításba, évek során át tanusított lelkiismeret, fáradságos munka után igaz, szerez magának olyan tekintélyt, hogy szava döntő, véleménye pedig mérvadó legyen; de ez nem azonos a hivatali állással járó és egy bizonyos tiszteletet parancsoló hivatalos tekintéllyel, hanem éppen csak olyan ideig óráig tartó egyéni befolyás jellegével bír, melyet az illető ép olyan könnyen elveszithet, mint amilyen nehezen megszerzett.

E cikk szük keretében nem terjeszkedhetünk ki a községi közigazgatás számtalan bajainak felsorolására, célunk a felsorol-

takkal rámutatni egy sürgős és gyökeres reform szükséges voltára.

Nézetünk szerint a községi közigazgatás bajain a jogkör decentralizálása által hathatósan lehet csak segíteni. A községi (kör) jegyzői állást eléggé alkalmasnak tartjuk arra, hogy elsőfoku hatósági jogkörrel ruháztassék fel. — Első sorban természetesen ki kellene ragadni a jegyzőt a mai bizonytalan közjogi helyzetéből és őt az előjáróság fejévé kellene megtenni. A szolgálati pragmatika megalkotása és egy megfelelő, a mai nehéz megélhetési viszonyokhoz mért fizetésrendezés által pedig őt egy hivatalos működésében, mint anyagi tekintetben függetlenné tenni.

Igy aztán hisszük, hogy községeink fellendülése rövid idő alatt oly haladást mutatna fel, mely a kor kívánalmainak megfelelő.

A balkáni események.

Hétfő.

A párisi *Temps* érdekes nyilatkozatot közöl az osztrák és magyar diplomácia köréből. A nyilatkozat a hatalmakhoz való viszonyunkat festi, meglehetően kedvező színnel s különösen hízog elismeréssel adózik Franciaországnak, amelyet a két európai szövetség összekapcsoló hidjának nevez. *Izvoleszkinak* szól az a kijelentés, hogy az annexió Oroszországgal kötött előzetes meg egyezés alapján történt. A nemzetközi értekezlet dolgában igen figyelemre méltó az a megjegyzés, hogy Ausztria és Magyarország folytatni akarja a tárgyalást a postával s ha a meg egyezés létrejön, azt aztan a hatalmak konferenciája utólag szentesítheti.

Pétervárról érdekes híreket hoz a táviró. Az egyik arról szól, hogy Oroszország körjegyzékben fogja kijelenteni, hogy nem járul hozzá az annexióhoz. Hogy vajjon ezt az állásfoglalást miként tudnák összeegyeztetni. Pétervár azzal a ténnyel, hogy *Aehrenthal* külügyminiszter az annexió tekintetében valóban meg egyezett Buklauban *Izvoleszkin*al, erről az érdekes problémáról nem tájékoztatnak a pétervári jelentések. A másik hír azt újságolja, hogy a cár beleegyezését adta György szerb királyi nagyratörő terveihez. A trónörökös lemondásra

akarja birni Péter királyt, hogy aztan maga ülhesen Szerbia trónjára. A cár ellenértékül állítólag csupán azt kütötte ki, hogy a nemzetközi döntésig Szerbia nyugodtan viselkedjék.

A berlini *Lokalanzeiger* belgrádi tudósítás alapján azt közli, hogy Ausztria és Magyarország áruinak bojkottja miatt, megtorlásra készül Szerbia ellen. Tudni vélik, hogy a megtorlás a szerbiai hus kilitásából állana. Ezt a hírt megcáfolták azzal a megokolással, hogy a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés nem teszi lehetővé az efajta retorziót.

A szandzsak kiürítése immár végleges. Az utolsó osztrák és magyar csapatok tegnap már bevonultak Szerajevóba. Még csak a lovasság és tüzérség van uton.

Kedd.

A cár kihallgatáson fogadta pétervári nagykövetség s közölte vele, hogy a király levelére adott válasza legközelebb megérkezik Bécsbe. A cár kezéirre fogja tehát körvonalozni az orosz birodalom magatartását. A riasztó hírek ellenére — amelyek sorában egy már orosz mozgósítási előkészületről beszél — alig hisszük, hogy ez a magatartás ellenséges vagy éppen fenyegető lenne. Franciaország szives és lovasias magatartása mellett erre vall az angol körök kedve is, amely mindjohban lehiggad és megbékül. Mindenesetre jellemző, hogy az orosz döntésnek szinte az előestéjén éppen egy angol újság, a *Times* hívja föl az orosz tényezők figyelmét arra a kezdettől fogva tudott, de eddigelé ki nem mondott igazságra, hogy az *annexiót csakis egy Ausztria és Magyarország ellen vívott sikeres háboru tehetné meg nem történtté.*

György szerb királyfi elutazik Pétervárról. A trónörökös azt a kijelentést tette, hogy a cár egyenes tanácsára nyugodtan varnak, ám ha a konferencia döntése aem lesz kedvező, cselekedni fognak.

Az új-törökök körében fölmerült a *Balkán-konföderáció* eszméje. A terv talán tetszetősnek látszik, Törökország azonban sokkal egyszerűbb módon is elérheti a keleti egyensúly helyreállítását, úgy tudniillik, ha hékés meg egyezésre jut a legutóbbi eseményekben közvetlenül érdekelt államokkal.

A részeg ember feltápáskodik, de az asszony vissza löki az ágyra:

— Egy tapodtat se engedlek! Gyalázatos gazember!

— Te megöllek! hörgi rekedten — eressz el!

Mikor aztán látja, hogy az asszony nem tágit, a részegek logikátlan logikájával kérlelni kezd:

— No ne haragudj. Trézikém! Eressz el! Csak téged szeretlek!

— Nem szeretlek! Leszámoltunk, hol voltál?

— Hol voltam? No csak kiabálj, azt is megmondom. Elmondok szép sorjában mindent, de most álmos vagyok, hagyj aludni!

Hátrahanyatlak, szeme lecsukódik s aludni akarna, de az asszony nem engedi.

— Nem alhatsz addig! Mindent akarok tudni! Aztán majd alhatsz, nagyon sokáig, mindig.

A részeg ember félalomban felelget:

— Mindig? Mindig nem akarok. Csak holnap délig! No, hagyj aludjam.

— Le nem hunyod addig a szemed, amíg nem beszélsz. Aztan, akar fel se nyisd többet. Hol jártál? Kinél voltál?

— Akarod tudni? — kérdezte buta mosolygással, leragadni készülő szemét alig bírva nyitva tartani — akarod? Hát Dininél. Az ám nem olyan könnyzacskó, mint te! Nem is sovány; kövér, oszt mindig nevet.

Nagyot csettint a nyelvével, azután végigdől az ágyon. A szeme lecsukódik, az alom erőt vesz rajta.

Az asszony megrázza még egyszer, hátha felébredne. Ébrenlétéből erőt akarna meríteni, hogy dulakodjék legalább vele, hogy végezhesen legalább ébren lévő emberrel.

De az alvó nem ébred. Elereszti, az visszaesik, szinte élettelenül.

A szegény asszony egész testében remegnek az erek, agyában örült gondolatok kergetik egymást s szeme előtt csak egy vágy lebeg: megölni ezt a gazembert.

Egy lépést tett az asztal felé, kinyújtotta kezét a kenyérvágó kés után.

És e pillanatban egész világosan áll előtte, hogy neki joga van megölni azt az embert. A bosszura vágyó vadállat arca volt már akkor az a sápadt, szenvedő arc.

Ujjai görcsösen szoritották össze a kés csont nyelét, tekintete vadul felvillogott, még egy pillanat s a kést bedöfi az alvó ember szívébe.

De ekkor megszólalt az egyik kis fiu, felülve az ágyban s rámutatva az asztalon heverő kenyérdarabra, mely kiesett a csomagból.

— Mama kenveret! Apa hozott! Apa jó; az Istenke is jó, meghallgatott.

A nő megrázkódott mint akit hirtelen valami rossz álomból felébresztenek, s azután odalépett az asztalhoz, szelt a kenyérből s odavitte a fiainak:

— Apátok hozta! Szeressétek az apátokat, ő szerzi a kenyereket, a kenyereinket...

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvó-szer.

Minden külföldit fölül-mul hazánk természetes szénsavas-vizek királya:

égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomor-bajosoknak.

Kedvelt borviz!

a mohai **ÁGNES-Forrás.**

Milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

Kitünő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomor-bajosoknak.

Olosóbb a szódavíznél! Mindenütt kapható!

Főraktár: **Honig & Veinberger** uraknál Kaposvár.

Szerda.

A szerb trónörökös pétervári missziójáról olyan hírek érkeztek, hogy György herceg ha pozitív ígéretet nem is, de bátorítást mindenesetre kapott a cártól és az orosz kormánytól. A szerb kormány mindent elkövetett, hogy Szerbiának barátokat szerezzen; politikusknál, szerkesztőségekben, mindenütt igyekezett részvétet kelteni hazája iránt. Mindenki tudja, hogy Oroszországban nem szűnt még meg, és talán soh sem szűnhetik meg egészen a pánszlávizmus; természetesen tehát, hogy a szláv testvériségre hivatkozva, több-kevesebb jóbarátot mindenki fog találni Szerbia Pétervárott, de hogy szimpátiánál egyebet is kaphatna, ezt alig hisszük. Csupa barátságból az államok ma már nem rohannak konfliktusokba. Hogy György herceg nagy lelkesedéssel beszél utjának eredményéről, ezzel vagy a világot akarja felrevezetni, vagy magát.

A helyzet egyébként nem változott.

A Budapesti Tudósító jelentése szerint a dunai hajóraj holnap Péterváradról Zimonyba érkezik, hogy gyakorlatait ott folytassa; további intézkedésig az Aldunán marad a hajóraj, sőt esetleg téli állomásra is ott helyezkedik el.

Csütörtök

Oroszország állásfoglalását várja most az európai közvélemény. Több jel arra vall, hogy az illetékes orosz körökben két vélemény küzd egymással s lehetséges, hogy ez késlelteti a cár válaszána elküldését királyunk levelére.

Törökország részéről két figyelemre méltó mozzanatot említenek. Egyik egy török államférfi nyilatkozata, a mely a Bulgáriával és velünk folytatott tárgyalásról számol be. A nyilatkozat ugyan egy kissé zavaros, annyi azonban megállapítható belőle, hogy Törökországban nem szűnt meg a hajlandóság a közvetlen tárgyalás folytatására. Egy másik hír arról számol be, hogy Törökország kénytelen volt megerősíteni a szandzsák katonai őrségét, mert szerb vagy montenegrói bandák betörésétől kell tartania. Nem tudjuk, történt-e valóban a porta részéről ilyen katonai intézkedés, de bizonyosra vehető, hogy előbb-utóbb meg kell történnie, legkésőbb tavasszal. Szerbia és Montenegró lassankint be fogja látni, hogy Bosznia és Hercegovina rá nézve az elérhetetlen álmok országa. Tantaluszi sóvárgásában, a melybe belelovalta magát, egyedül a szandzsák fogja képviselni előtte az ígéret földjét, amde így akarva, nem akarva szembe fog kerülni Törökországgal. A török-szerb katonai konvencióról, vagy éppen a török-bolgár-szerb-montenegrói konföderációról szóló híreket ezért csak a legnagyobb tartózkodással fogadhatjuk.

Péntek.

Angliában a tikos tanács kerelnöke nyilatkozott a balkáni kérdéstről; hangoztatta, hogy valamennyi nagyhatalom erősen óhajtja a béke fönmaradását. Londoni lapok azt jelentik, hogy Oroszország már belenyugodott abba a gondolatba, hogy a konferencia nem fog egyhamar összeülni. Szerbia a trónörökös ünnepies fogadására készülődik, Montenegró pedig fölfegyverezte azokat a polgárait is, akik eddig nem voltak hadkötelesek. Konstantinápolyi hír szerint a francia nagykövet figyelmeztette a portát, hogy Bulgária már hazabocsátotta a behívott tartalékosokat. A porta kijelentette, hogy a gyakorlatra behívott redifcsapatokat két hét múltán szintén széteresztli.

Szombat.

Belgrádban azt a hirt terjesztik, hogy Forgách gróf, a monarchia nagykövete ultimátumot nyújtott át a szerb kormánynak, amely szerint 24 óra alatt választ kér arra, hogy kezeskedik-e a szerb kormány az osztrák és magyar alattvalók biztonságáért. Hivatalos helyről ezt a hirt ma megcáfolták.

A dunai monitorok ma folytatták Zimonynál lövőgyakorlataikat. A szerb lapok hevesen kelnek ki amiatt, mert a monitorok nem engedték az elzárt területen áthaladni egy szerb vontatóhajót.

H I R E K.

— **A főispán Budapesten.** *Kapotsfy* Jenő, Somogyvármegye főispánja ma reggel hivatalos ügyekben Budapestre utazott. A főispán fővárosi tartzkodása alatt kihallgatásra megy *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszterhez, a kinek a szokásos főispáni jelentést teszi meg a vármegye közállapotairól. Kihallgatásra jelentkezik a főispán *Wekerle* Sándor miniszterelnöknél is, akinél a kaposvári köztisztviselők lakbérénelése érdekében közbenjár és felvilágosítja a kormányelölőket, hogy az alacsony lakásbérkimutatás csak a házigazdák érdekében történt és hogy valóságban sokkal magasabbak a lakásbérek, amiért a kaposvári tisztviselők méltán sorozhatók a 80—90 percentes lakpénzosztályba.

— **Anyakönyvi hírek.** *Kapotsfy* Jenő főispán *Haránt* Gyula volt szomajomi és *Osskó* Irnak volt balatonszentgyörgyi anyakönyvvezető-helyetteseket ezen tisztségüktől felmentette, *Duffung* Mihály segédjegyzőt a gamási, *Lackner* Oszkár segédjegyzőt pedig a balatonszentgyörgyi állami anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesé kinevezte.

— **A Csokonai-kör Kaposvárhoz.** Érdekes átirat érkezett ma a városi tanácshoz. A debreceni Csokonai kör, amelynek főcélja a nagy poéta: Csokonai Vitéz Mihály emlékének ápolása, átiratban kéri Kaposvár város tanácsát, hogy azokat a Csokonai-emlékeket, amely a lángelkű poéta somogyi tartózkodására vonatkoznak, juttassa a Csokonai-kör birtokába, mert a debreceni városi múzeumban külön Csokonai-termet rendeznek be a Csokonai-relikviáknak.

— **A jövő évi sorozás Somogyban.** A honvédelmi miniszter rendeletet intézett Somogyvármegye törvényhatóságához a jövő évi ujoncozás előkészítése dolgában. A miniszter elrendeli az ujonclajstromok egybeállítását úgy, hogy mire az országgyűlés a jövő évi létszámot meg fogja szavazni, a sorozási munkálatok készen legyenek s a sorozás akadálytalanul megkezdhető legyen. A jövő évben az 1888. évi születésűek az I-ső, az 1887. évi a II-ik és az 1886. évi a III-ik korosztályba fognak soroztatni.

— **Katonai utóállítás.** Csütörtökön délelőtt tartották meg a Szarvas-szállodában a szokásos katonai utóállítást, melyen a vármegyénk és a szomszédos Tolnavármegye 3 járásának elmaradt hadkötelesei jelentkeztek. Az utóállításon a vármegye részéről *Plachner* Sándor főjegyző, Kaposvár város részéről *Csikly* Károly tanácsos vettek részt.

— **A tüdővész pusztítása Somogyban.** A belügyminiszter most bocsájtotta ki a tüdővész pusztításáról készített statisztikai kimutatást. Eszerint ez év május havában Somogy megyében 96 egyén halt meg tuberkulózisban.

— **Állatorvosok fizetésrendezése.** Tudvalevő, hogy a községi és körállatorvosok fizetésének rendezéséről szóló törvény még szeptember elején életbe lépett, de ahhoz képest a lokális változtatások csak most vannak folyamatban. Az új törvény gyakorlati életbeletetése érdekében ma volt tanácskozás, amelyen *Kacs Kovács* Lajos alispán *Szaplonczay* Manó dr. kir. tanácsos, vm. tiszti főorvos és *Lengváry* Ferenc aljegyző voltak jelen. A törvény somogyi alkalmazására előreláthatólag szabályrendeletet alkotnak.

— **Betörők Ozorán.** Az ozorai csendőrség táviratilag értesítette a kaposvári rendőrséget, hogy ott az éjjel két betörést követtek el ismeretlen tettesek. Előbb Hónig

József üzletét törték fel s egy fiókból 859 korona készpénzt, nagymennyiségű ékszeret loptak el; ugyanekkor törték be Heimlein Gyula korcsmárhoz, akitől 698 korona készpénzt loptak. A betörőket, akik állítólag Kaposvár felé szöktek, keresik.

— **Kaposvár a múlt hónapban.** Polányi Lajos dr. városi főorvos jelentése szerint a múlt hónapban kielégítőek voltak városunkban a közegészségügyi viszonyok. A védő himlőoltást 1185 gyermeknek hajtották végre, élelmiszervizsgálat 31 volt, dajkaságba adott gyermeket 58-at vizsgált meg a főorvos. Vizsgálatot tartott októberben Polányi dr. az elemi iskolában és ismét megerősítette a már annyiszor tett jelentést, amely szerint a kaposvári elemi iskolák tantermének legtöbbször tulzsufolt.

— **Megjött a városi gőzhenger.** A város által rendelt gőzhengerező tegnap megérkezett és már megkezdte vele a munkát. Most a Megyes-utca, Szent Imre-utca és Esterházy-utca burkolatát hengerezik a gőzhengerrel.

— **A vízvezeték új kutjai.** Ismeretes, hogy a város képviselőtestülete elhatározta, a vízművek kibővítését olyformán, hogy 35000 korona költséggel 14 új kutat furat. Az új kutak furásához most hozzákezdtek szakértő mérnökök felügyelete mellett. A furással 3—4 hónap alatt készülnek el.

— **Somogyi kórházak jövedelme.** Amikor a betegápolás ügyét az egész országra nézve törvénnyel egyöntetűen rendezték, akkor a vármegyei betegápolási alapokat az állam vette át, meghagyva az alap egy részét a vármegyéknek. Mivel ma már ezt a megmaradt alapot a vármegye nem használhatja, elhatározta a törvényhatóság, hogy azt a pénzt, ami ebből az alapból a vármegyének maradt, felosztja a megyebeli kórházak között.

— **A vármegye katonai pótdója.** Vármegyénk közönségének a jövő esztendőben negyvenezer koronát kell fizetnie az évi katonai beszállásolási pótdó címén.

— **Magyar nevek.** Főgelkünd Károly kaposvári főgimnáziumi tanuló családi nevét belügyminiszteri engedéllyel Madarasi-ra, Klasinka Pál nagyatádi lakos pedig Perlaki-ra magyarosította.

— **A kaposvári vásár.** A hétfői országos vásáron az olasz kereskedők, akik az utóbbi időben igen nagy számmal jelentek meg vásárainkon, most feltűnően kevés jöszágot vásároltak. Mindössze négy olasz marhakereskedő volt a vásáron, de ezek se eszközöltek nagyobb vásárlásokat. Ugy látszik, hogy ott is megcsökkent a vásárlási ked, pedig mostanában ezerszámra vitték ki Somogyból a szarvasmarhákat Olaszországba.

G S A R N O K.

Vonatok jönnek, vonatok mennek.

Étteremben.

A vasuti gőcponton az étteremben ebéd idején tele minden asztal. A restaurateur konyhája híres, a kalauzok előre ajánlják utasaiknak és valahány gyomrára kényes utas van, aki itt kap csatlakozást vagy tíz pernyi vesztéglést, szalad az étterembe.

Virágdiszes, metszettüveg-poharakkal rakott kis asztalok mellett uri vendégek étkeznek. Üzletből, passzióból utazó, telt erszényű emberek, akik szó nélkül megadják a nyolc fillért a császárzelemléért, ha kicsi, akik a kikerekítést borraivalónak hagyják a frakkos kiszolgálónak.

Diszkrét parfüm illat, finom ételfűszer szag, halk diskurzus, szőnyegbe fulladt léptek zaja: minden olyan uri, jöletet elaruló.

Aztán nyílik az ajtó és két hölgy lép be, vasuti tisztizubonyban és leülnek egy asztal mellé. A pincér jön, köszönés nélkül eléjük tesz egy üvegkancsóban vizet és leveszi a virágokat az asztalról.

A két nő felénken beszélget, bátortalanul néz szét a többi uri vendég közt. Inspekciós vasuti hivatalnokok, akiknek ép annyi az idejük, hogy gyorsan megebédeljenek és aztán vissza az irodába.

Tudja isten, a szegénység szaga soha úgy nem lepott meg, mint mikor ezt a két nőt itt láttam. A szomszéd asztalnál finom pecsenye bort tölt a pincér, az ő asztalukon vízvezetékviz. Három-négy koronás fogások, nickel-tálakon, feldiszítve, pupozva minden asztalon...

A két nőnek kis bográcsban állítják oda a húst: ami leves is, tészta is, ha úgy akarod. A gulyást, a szegény uri ember ételét, mely elkiséri a bölcstől a sirig.

Ez nem szép kép. Itt nincs harmonia. Az uniformis ember csenget.

— Indulás.

Ezüst pénz cseng, fátollal lekötött utisapkás, angol ruhás hölgyek sietnek ki blazirt képű, illatos szivart szívó uraik oldalán.

A kép egyik fele eltűnik.

A teremben maradt két nő asztalára most teszi le a pincér a kisporcio császarmorzsát.

A paraszt.

A határállomáson megáll a vonat. Zsufolva minden kocsi. A mi szakaszunkban egy jóképű csizmás paraszt ül. Sietős lehet az utja, hogy gyorsra reszkirozott, mikor a paraszt csak azért utazik mindig harmadik osztályon, mert negyedik nincs.

A szakaszunkba belép egy határrendőr és körülnéz, kivándorló után szimatolva. Persze a paraszt azonnal szemébe tűnik.

— Hova utazik kegyelmed?

A paraszt néz és mosolyog. Ő még nem ismeri ezt az uniformist, ezt az intézményt.

— Hová? — kérdi vissza. Föl.

— Minek?

— Minek? Csak!

A rendőr megharagszik. Sérti is a hang, meg kötelessége is érélyesnek lenni.

— De csak feleljen a kérdésemre, mert mindjárt leszállítatom. Mi járatban van?

— Hát... gyárba megyek.

Ez már gyanus.

— Gyárba? Mit csinál ott? Munkát vállal?

— Azt nem.

— Hát?

— Gépet megyek venni.

— Azt mindenki mondhatja. Ahhoz pénz is kell.

— Az is van.

— Mutassa! Mennyi? Hol?

A paraszt előveszi papendeli táskáját.

— Itt. Négy száz forint.

A dolog rendben van. A rendőr tovább megy.

Aztán elindul a vonat. A paraszt csöndben ül a helyén nem néz senkire, nem szól senkihez.

A metropolis előtt egy kunkorbajszu úr megszólítja:

— Ismeri-e a járást itt ebben rengeteg városban?

— Sohasem voltam itt. Majd csak eltalálok valahogy. Kartyám van a plébános urtól.

— Tudja mit? Jöjjön velem. Én elvezetem.

És a paraszt hozzásegődik az idegenhez.

A kiszállásnál még látom őket, amint az uri ruhás férfi karon fogja a parasztot, aztán eltűnnek a rengeteg tömegben.

Hanem annyi szent, hogy ez egyszer a rendőr játszotta a gazember kezére azt a szegény parasztot.

Vajda Ernő.

(Folyt. köv.)

Érvényes 1908. október 1-étől.

A Kaposvárra érkező és Kaposvárról induló vonatok (téli) menetrendje.

A vonat száma	Allomás	Érkezik	Indul	Jegyzet
Budapest—Fiume				
1002	Kaposvár	d. e. 10 óra 56 p.	d. e. 10 óra 57 p.	gyorsvonat
1008	"	d. u. 3 óra 6 p.	d. u. 3 óra 14 p.	személy vonat
1902	"	este 7 óra 20 p.	este 7 óra 28 p.	Dombóvár-ig gyors, azután sz. vonat.
1004	"	este 8 óra 9 p.	este 8 óra 10 p.	gyorsvonat
1006	"	éjjel 12 óra 54 p.	éjjel 12 óra 56 p.	gyorsvonat
1010	"	hajnali 4 óra 16 p.	hajnali 4 óra 24 p.	személy vonat
1042	Csak Dombóvárról	reggel 7 óra 19 p.	reggel 7 óra 34 p.	Gyékényesig
Fiume—Budapest				
1041	Kaposvár Csak Gyékényesről	este 7 óra 56 p.	este 8 óra 11 p.	vegyes vonat
1003	Kaposvár	éjjel 3 óra 40 p.	éjjel 3 óra 40 p.	gyorsvonat
1007	"	éjjel 1 óra 19 p.	éjjel 1 óra 27 p.	személy vonat
1005	"	reggel 8 óra 5 p.	reggel 8 óra 6 p.	gyorsvonat
1011	"	reggel 8 óra 55 p.	reggel 9 óra 5 p.	Dombóvártól gyors
1009	"	déli 12 óra 31 p.	déli 12 óra 56 p.	személy vonat
1001	"	d. u. 5 óra 39 p.	d. u. 5 óra 40 p.	gyorsvonat
Kaposvár—Mocsolád—Siófok				
4312	Kaposvár	—	hajnali 4 óra 40 p.	vegyes vonat
4302	"	—	reggel 8 óra 15 p.	motoros vonat
4304	"	—	déli 12 óra 40 p.	"
4306	"	—	d. u. 5 óra 58 p.	"
4308	Tabról Siófokra	—	hajnali 5 óra 26 p.	"
Siófok—Mocsolád—Kaposvár				
4301	Kaposvár	reggel 7 óra 27 p.	—	motoros vonat
4303	"	déli 12 óra 16 p.	—	"
4313	"	este 7 óra 59 p.	—	vegyes vonat
4305	"	este 10 óra 4 p.	—	motoros vonat
4307	Siófokról Tabra	este 10 óra 28 p.	—	"
Kaposvár—Fonyód				
4402	Kaposvár	—	reggel 8 óra 16 p.	személy vonat
4402	"	—	déli 12 óra 41 p.	vegyes vonat
4404	"	—	d. u. 3 óra 30 p.	személy vonat
Fonyód—Kaposvár				
4411	Kaposvár	reggel 6 óra 52 p.	—	vegyes vonat
4401	"	d. u. 2 óra 22 p.	—	személy vonat
4403	"	este 9 óra 45 p.	—	"

(Folytatás a tuloldalón)

Kaposvár—Barcs				
4612	Kaposvár	—	reggel 4 óra 50 p.	vegyes vonat
4614	.	—	d. u. 3 óra 46 p.	.
Barcs—Kaposvár				
4611	Kaposvár	—	reggel 7 óra 13 p.	vegyes vonat
4613	.	—	este 9 óra 28 p.	.
Kaposvár—Szigetvár				
4512	Kaposvár	—	hajnali 4 óra 23 p.	vegyes vonat
4514	.	—	d. u. 4 óra 20 p.	.
Szigetvár—Kaposvár				
4511	Kaposvár	—	reggel 7 óra 50 p.	vegyes vonat
4513	.	—	d. u. 2 óra 57 p.	.

NAGY LAJOS

SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BÖRÖNDÖS
KAPOSVÁR, Erzsébet-ut 12. szám. (Piac-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös üzletemet, melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (Piac-tér), nyitottam és a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok kocsihoz, lovagló és istálló felszereléseket, ugyancsak bőrönd, vadászati és bőr-diszmu árúkat.

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítek.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó, ágytolltisztító és gőzműfestő gyára
KAPOSVÁR, Fő-utca 31. sz., saját hazában.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt
plissirozó, guvrirozó, vegyészeti
ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,
mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségügyi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk házi-asszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100 százalékkal növekedik.

Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

A legkapósabb

politikai

napilap

„AZ UJSÁG”

Főmunkatársak:

Herczeg Ferenc, Kenedi Géza,
Köbor Tamás, Kozma Andor,
Mikszath Kálmán.

Felelős szerkesztő: GAJÁRI ÖDÖN.

Társ szerkesztő: Dr. ÁGAI BÉLA

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 28 K — f.

Fél évre 14 K — f.

Negyedévre . . . 7 K — f.

Egy hónapra . . . 2 K 40 f.

Hetenként ASSZONY és GYERMEK melléklet.

Megrendelési cím:

„AZ UJSÁG” kiadóhivatala
Budapest, Rákóczi-ut 54.

„AZ UJSÁG” OLVASÓTERME
a vidékről a fővárosba érkező előfizetőink rendelkezésére áll.

Félelem és bánatnak
a családi életben vége!

Egyetemes-világ-asszony védelem.

(Biztos!)

Saját érdekében kérjen 10 fillér levél-
bélyeg beküldése mellett prospektust
és árjegyzéket.

Szétküldés titoktartás mellett:

BAUER JÓZSEF

kosmetikai, higiéniai-vegyi művek.

Főképviselet és szétküldési iroda:

WIEN, I., Sonnenfelsgasse 21.

Jutányos áron

felvételnek

hirdetések

a kiadóhivatalba.